

**Az ókor hangjai – Az aquincumi orgona kutatása
című konferencia az Aquincumi Múzeumban
2019. május 9-10.
Szakmai beszámoló**

2019. május 9-10-én az Aquincumi Múzeumban legfontosabb leletünkről, az aquincumi orgonáról tartottunk konferenciát, amelynek megszervezéséhez az NKA támogatását is elnyertük. A konferencia megrendezésének apropóját a múzeum fennállásának 125. évfordulója adta. Ezt nemcsak nagyközönségnek szóló programokkal ünnepeltük meg, hanem tudományos konferenciával is.

A rendezvény helyszíne az Aquincumi Múzeum állandó kiállításainak helyt adó épület volt. 1931-ben ennek az épületnek az alapozása során kerültek elő az orgona maradványai. A konferenciára olyan hazai és külföldi kutatókat hívtunk meg, akik kutatásának szűkebb szakterülete az ókori orgonák kutatása, akár azért, mert máshol előkerült orgonaleletekkel foglalkoznak, akár azért, mert megszólaltatható orgonarekonstrukciókat készítenek.

A konferencia első napján Vecsey Ádám DLA restaurátor és Dr. Fényes Gabriella bemutatták az eredeti leleteket. Ezt követően Dr. Zsidi Paula beszélt az orgona lelőhelyéről az újabb kutatások tükrében, majd Dr. Fényes Gabriella összefoglalta az aquincumi zenei életre vonatkozó további régészeti adatokat. Délután az aquincumi orgona két rekonstrukcióját ismerhettük meg, Justus Willbergét (Friedrich-Alexander Universität Erlangen/Nürnberg, Musikschule Weißenburg) és a Michael Zierenberg által a Römisch-Germanisches Zentralmuseum Mainz megbízásából készítettet. Ezek a rekonstrukciók az aquincumi orgona egyik fontos kérdésének, az orgona hangjának adták két különböző lehetőségét. A délutánt Dr. Láng Orsolya, az Aquincumi Múzeum Igazgatónöje által tartott tárlatvezetés zárta, amelynek során a résztvevők megismerkedhettek a polgár város maradványaival.

A konferencia második napján az Európa más lelőhelyein előkerült orgonatöredékeké volt a fő szerep. Először Prof. Dimitrios Pandermalisnak, az Acropolis Museum igazgatójának hallottuk különösen érdekes előadását az 1992-ben a görögországi Dionban előkerült és a mai napig tudományosan nem publikált sípsorról. Ezt követte Dr. Anne de Pury-Gysel (Musée Romain d'Avenches) beszámolója az aventicum orgonarészekről, amelyek az aquincumi orgonához nagyon hasonló, bár annál nagyobb ókori hangszer maradványai lehetnek. Az utrechti PUG gyűjtemény kurátora, Joanneke van den Engel-Hees a gyűjteményben fellelhető ezüstsípkokról számolt be, amelyek orgona sípjai vagy fúvós hangszerek töredékei lehetnek. Végül, de egyáltalán nem utolsósorban Susanne Rühling (Römisch-Germanisches Zentralmuseum, Mainz) számolt be eddig ismeretlen leletekről, egyrészt Saalburgban előkerült sípláb töredékekről, másrészt az RGZM-ben őrzött orgonát ábrázoló gipszmodellről.

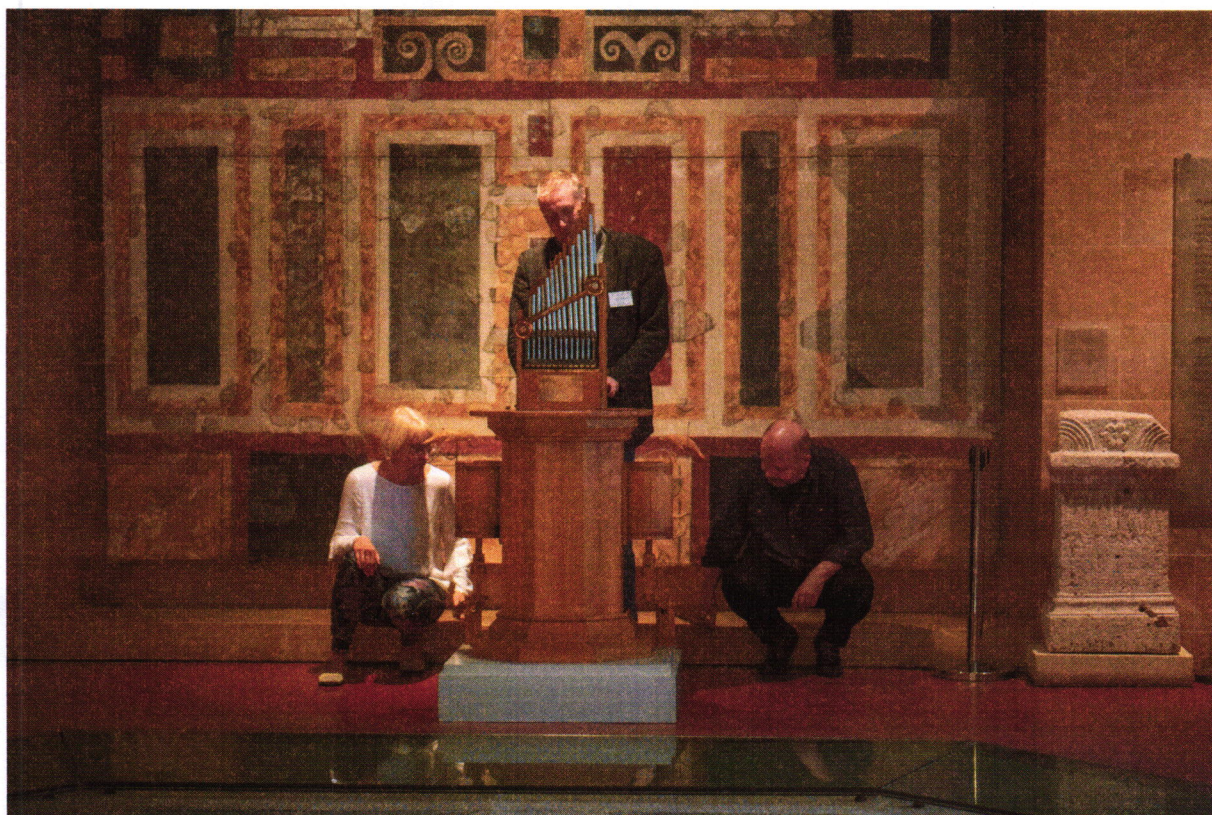
A másfél izgalmas, orgonajátékokkal tarkított szakmai napot péntek délután a nagyközönségnek is szóló két koncert tette teljessé. Az első előadást elsősorban iskolásoknak szántuk, ahol az aquincumi orgona rövid bemutatása mellett a teljes ókori zenéről adtunk körképet az érdeklődőknek. Bemutatva a hangszereket, az ismert zenészeket és az ókorból fennmaradt zenedarabokat. A második koncert az ókori orgonák világába kalauzolta a látogatókat. Ezen az alkalmon megszólalt az aquincumi orgona összes eddigi rekonstrukciója is, azaz az Angster-orgona, Justus Willbergé a németországi Weißenburgból, a Michael Zierenberg által készített és a Tűzoltó Múzeumban őrzött, Budavári Attila által készített orgona is. Aki ezt a koncertet meghallgatta, egészen különleges előadásban lehetett része, ugyanis ezen az estén Aquincumban hallhatóvá vált a múlt.

Az aktív programokat mindkét nap egy kis kiállítás egészítette ki, amelyen részben az Aquincumi Múzeumban őrzött hangszerleletek segítségével, részben a Magyar Nemzeti Múzeumból kölcsönzött hangszerekkel kalauzoltuk a látogatókat az ókori zene világába.

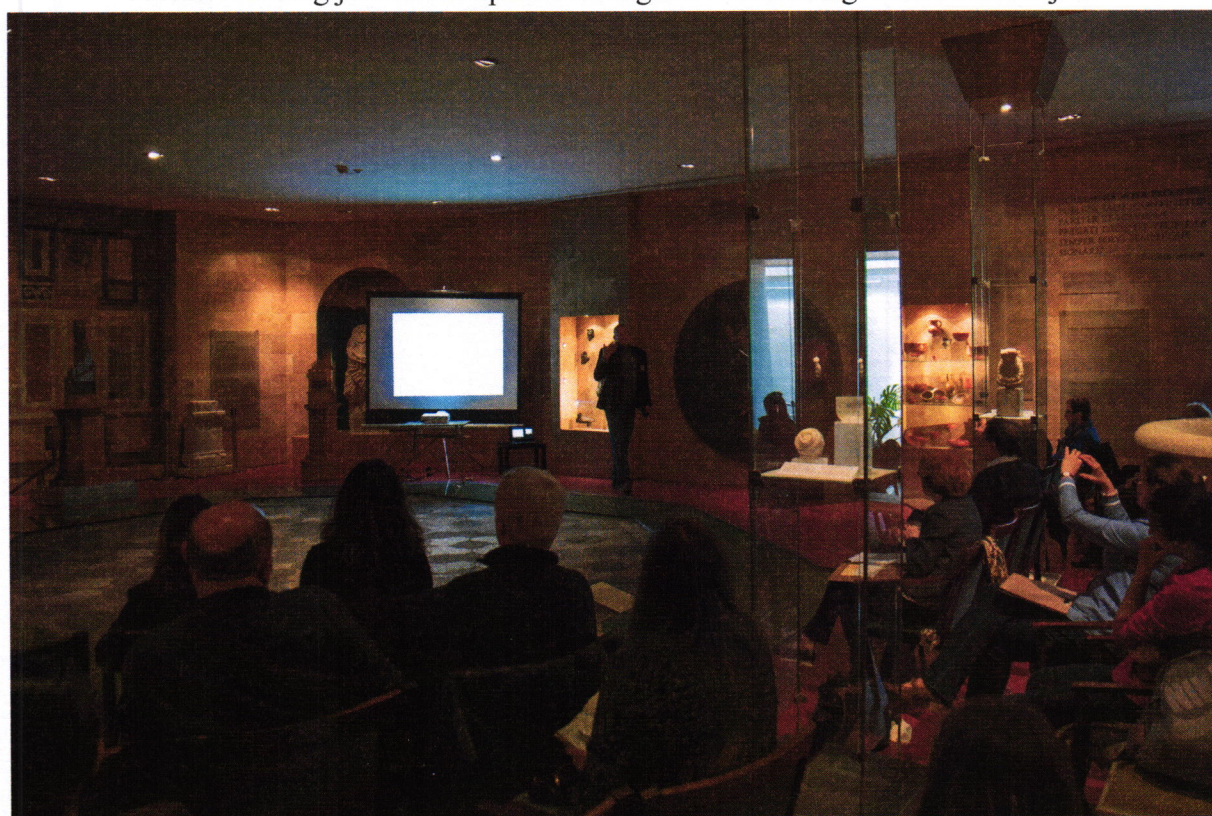
Némethné dr. Fényes Gabriella

Némethné dr. Fényes Gabriella

Justus Willberg játszik az aquincumi orgona weissenburgi rekonstrukcióján

Az ókor hangjai – Az aquincumi orgona kutatása konferencia

Prof. Dimitrios Pandermalis, az athéni Acropolis Museum igazgatója

Dr. Anne de Pury-Gysel (Musée Romain d'Avenches)